

# ERDÉLYI GAZDA

## AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden pénteken egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 4 frt, félévre 2 frttal fizethetnek elő, negyedéves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

### KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ (Dr. Hintz György, e. pénztárnokhoz), a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ (Gamauf Vilmos, e. titkárhoz) címzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; **Berde Áron**, **Szabó Samu**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**, felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

**Tartalom:** Erdély mezőgazdasági hivatása. Galgóczy Károly. — A luczerna termesztés. Dömötör László. — Néhány szó a takarmány réparól. Szentkirályi Árpád. — Bárányok vérhasa. Biró Géza. — A hő befolyása a növények életére. Dr. Szaniszló Albert. — A gyümölcs haszna. Gábor József. — Nagy és izletes spargát termelni. — A párisi közkiállítás. — Bérbeadott ménlovak. — Az arad-hegyaljai borvásár. — Mikor vetendő a burgonya? — Vidéki gazdasági tudósítások: Sáromberke, Torda-Sz.-Mihályfalva, Gyergyó, Dicső-Sz.-Márton, Gyéres, Szász-Fenes, Piski. — Egyleti mozgalmak: Választmányi ülés 1877. áprilho 4-én. — Piaczi árak. — Hirdetések.

### Erdély mezőgazdasági hivatása.

Egész magyarországszerte, értve épügy az anyaországot, mint Erdélyt, a mezőgazdaságban ez idő szerint a gabona, illetőleg szemtermelésnek minden egyéb termelési és tenyésztési ág felett rendkívüli tulnyomósága van.

Ez annyira ismert, tudott és minden nap szemünk előtt álló dolog, hogy az ezen irányban mutatkozó aránytalanságot felesleges volna statistikai adatokkal vidékenként és körülményesen bizonyítani. Sőt általánosan ismert és szemmel látott dolog az is, hogy mezőgazdaságunk ezen iránya nem apadóban, hanem még mindig folyvást növekedőben van.

Igen fontos tanulmánynak fogna anyagul szolgálhatni annak vizsgálása és megvitatása, ha valjon a meglévő domborzati és éghajlati viszonyok mellett lehet-e Erdély hivatott arra, hogy különösen a lisztes gabonafélék termék-mennyiségét és minőségét illetőleg a kiterjedt síkságokkal versenyezzen és hogy természetlanilag mikép és mennyi alapossággal indokolható az állítás, miszerint a sok hajlattal váltakozás és nedvesebb légkörű hegyes vidékek a gabona szemeken vastagabb héjat, illetőleg több korpát nevelnek, mint a kiterjedt síkságok; ellenben azon sikérességet, lisztbőséget és a liszttartalom azon erejét nehezebben és ritkábban érik el, a melyet az egyenlő

földü sik vidékek vékony héju, sikeres, lisztgazdag gabonája tanusít.

De bármily érdekesek lehetnének az e tárgy felett pro et contra felhozható észlelések és fejtegetések, nem avatkozom e helyen azok vitatásába.

Csak egy tényt constatálók, a mellyel a leglaicusabb egyén is tisztában van, mert a mindennapi tapasztalás nyújtja iránta a kézzel fogható bizonyítékot és ez abban áll, hogy a hegyes vidékeknek szántás alatt mivel, gyakran igen erős hajlatu földjein, a földerőt nem csak az azokon táplálkozó növény, hanem a lefutó és leszivárgó víz kiáztatása is fogyasztván, melyhez nem ritkán az egész termőréteg lesodrása is járul, tehát itt a földerőnek visszapótlása és egyenlő fenntartása valamint több munkát, azonkép sokkal több visszapótló anyagot is igényelvén, ha egyéb ok nem volna is, ez maga elégséges arra, hogy szemtermelési tekintetben a hegyes vidékek az egyenes terü síkságok mellett határozottan hátrányba essenek.

A magas hegyes vidékeket már maga a természet, fekvésöknél és viszonyaiknál fogva, tulnyomólag az erdőgazdaságra jelelte ki. Ennek indokai ismét nem igényelnek hosszadalmas bizonyítgatást. De a hegyes, hajlatos vidék a fűtermelésre nézve is sok tekintetben előnyben áll a kiterjedt síkság felett. Már a nedvesebb légkör nagyon kedvezményezi a gyepszönyeg virulásának kitartását. Az árnyék különböző hajlása, a változosság által előidézett légmozgás stb. kitünő mértékben segítetik azt. Világos ujjmutatása ez a természetnek arra, hogy a mezőgazdaság körül a hegyes vidékek hivatottsága inkább az állattenyésztésre, mint a gabona termelésre irányul.

Erdély hajdanában, kapcsolatban fagazdagságával, igyekezett is e hivatásnak a körülmények szerint kielégítő mértékben megfelelni és valóban jobban meg is felelt, mint ma. Hires és jelentékeny volt az erdélyi lótenyésztés. A szarvasmarha tenyésztés részéről számos csorda és gulya szolgáltatta az anyaországnak is az erős csontu, természetes igás és hizó bar-

mot. A hegyi mezőket és rengeteg erdőséget nagy számu juh- és sertés nyájak népesítették.

Ma mindez szembetűnő mértékben megfogyott. Az erdőségek nemcsak fabőségüket, fával benőttőségüket elvesztették, hanem bennök az állattenyésztés minden neme is nagyon megfogyott. A lekopasztott hegyoldalt sok helyen már nagy terjedelmű omladások lepik. A tetőkön, hegyvállakon a szántást ott is erőltetve látjuk, a hol nem a termés kielégítő mértéke, hanem a valóban szűk termés beérhetése is nagyon feltételes.

Egy van a széles értelemben vett mezőgazdaság terén, melynek újabb idejü emelkedése Erdélyben kitünik és valóban kitüntetést is érdemel. Ez a szőlőmivelés. Ugy látszik, hogy a gazdasági szakértelem fősulya Erdélyben most tulnyomólag e felé irányul. Nem kárhoztatom, sőt ellenkezőleg dicsérőleg emelem ki e divatszerűnek nevezhető irányt; tagadhatlan, hogy talaját és éghajlatát tekintve, Erdélynek a bortermelésre első rangu hivatottsága van, a mit borának minősége is igazol. Azonban épen ezen viszony szaporítja az indokot arra, hogy ne hagyjuk figyelem nélkül azt, a mi ebből folyólag is a szántóvető gazdasági ág körül történik.

Igazolva van, hogy minden vidéken, a hol a gazdai szakértelem bármely okból kiváló előszeretettel hajlik a szőlőmivelés felé, a trágyaerőt a szántóföldtől is nagy mértékben ez vonja el. Ezzel is súlyosodva van tehát Erdélyben a szántóföldmivelés ügye és annál inkább előtérbe lép az állattenyésztésre hivatottság előnye, mert annak követése a szőlőmivelés emelésével is nemcsak megfér, sőt ezt épen az annál szükséges trágya erőnek minden nehézség nélkül átengedésével is segíyezni képes.

Azon elhanyaglással szemben tehát, melybe Erdély állattenyésztése ez idő szerint minden ágra nézve jutva van, azon fontos kérdés merül itt fel, hogy mivel különösen az általánosan érzett súlyos anyagi viszonyok közt, az állattenyésztésnek mind a négy főága, alig lehet egyszerre és együtt kívánt virágzásra emelhető azon célból, hogy azon előny, melyet az eredmény biztos elérésére nézve az erő összpontosítás általában nyújtani szokott, megnevezhető legyen, melyik állattenyésztésre volna legelsőben is a fősúly fektetendő. E kérdésre véleményem az, hogy Erdély viszonyai által ilyenkép első figyelem tárgyául a sertésenyésztés kínálkozik.

Nagyon sok ok szól e vélemény mellett.

A sertés tenyésztésnél a tenyésztés helyes iránya legnagyobb mértékben bir az egyöntetűséggel és ennél fogva legkönnyebben kijelölhető. Hus és zsirtermelés minél nagyobb tömegben és minél kevesebb költséggel; szóval gyors testszaporítás: ez a jelszó. E célnak megfelelő kitünő hazai fajtákkal már jeles mértékben rendelkezünk. Tehát a tenyésztendő fajtának megválasztása sem jár nagy nehézséggel, annak beszerzése pedig a többi állatnemekhez képest csak mérsékelt költséget igényel; a vértisztaság könnyen fenntartható, a kiválasztott fajtának elszaporítása és egyenlővé tétele a négy fő állatnem közt természetesen elegendőleg könnyű. A fogyasztási szükséglet belföldön is oly nagy, hogy a kelendőséget már csak ez

is nagy mértékben biztosítja, hozzá járul ehhez, hogy épen e czikkből kiviteli kereskedésünk oly jelentékeny, miszerint e kétféle szükségletet beltenyésztésünk most egyáltalában ki nem elégíti, hanem Szerbiából és az al-dunai tartományokból élő sertésekben országunknak igen nagy behozatala van. Tehát sertésenyésztésünk emelése ez okból is kétszeres fontossága.

E viszonyból folyólag sertésenyésztésünknek nemzetgazdasági jó karba állításáról és fontosságáról legközelebbi cikkemben tüzetesen fogok szólni.

Galgóczy Károly.

### A luczerna termesztés.

A luczerna takarmány növény semmiféle vetésforgóba fel nem vehető. Nem főképp az alföldön, hol 10—15 évig is el-tart. De nem vehető fel különösen azért sem, mert az évek számának meghatározása egyáltalán nem tőlünk függ, mert ha a luczerna jó, bár hány éves legyen is az, — marad. Ellenben ha még csak egy-két éves is, de valami ok miatt elromlott — irgalom nélkül kiszántandó és így egyszerre vége van a legkiszűrésben megalapított vetésforgónak is.

A luczerna szénául legkevesebb háromszor kaszálható, de többnyire négyszer, sőt ötször is — úgy, hogy 2000—4000 kilo szénát számíthatunk utána.

Ily takarmány bőség mellett oly sok haszonhajtó jószágot lehet nevelni — javítani, hogy az évi jövedelem sokkal több és biztosabb leend, mint bármely más piaczi növények termelése mellett. Hátha most még számításba vesszük azt is, hogy minden második évben bizonyosan lesz egy magtermésünk, a mi holdanként 50 frtra tehető. Tehát évről évre 20—25 frt jut magból, 20—25 frt a szénából.

Ha pedig valamely darab luczernásunk már kipusztul, ott évek hosszu során át igen jó hozamot fogunk más terményekből nyerni.

A luczerna termesztésénél az első — az őszi mélyszántás, mely laza talajon a közönséges Vidats-ekével is elérhető, de egy mélyítő turóke utána jártatása mindenestre kifizeti magát.

Másodszor földolog, hogy kora tavasszal szántsunk újból, de nem sárban és azt elboronáljuk.

Harmadszor, hogy ha biztos sikert akarunk, okvetlenül vetőgéppel april vége felé 16—20 cm. távolságu sorokban vessünk és azt lehengerezzük. Így a vetés gyorsan és oly sűrűn fog kikelni, a mily sűrűn és egyenletesen azt kézi vetéssel el nem érhetjük.

Negyedszer, a magot oly annyira kitisztítsuk, hogy abban arankamag egyáltalán ne maradhasson. Én e tekintetben a következő eljárást követem. Előbb ritka szitán átszitáltatom a magot, — mely eljárás által már minden arankamagot kitisztítok; de nagyobb biztosság okáért még egy buzamosó cseberben megmosom, — illetőleg többször felkavarván leförlözöm. Igaz, hogy így sok jó mag is elvész, de biztosítom magamat sok későbbi boszuságtól és vesződéstől.

Miután a luczernát többnyire gabonára vetjük, e védőnövény, a mint annyira sűrűsödik, hogy a luczerna elnyomásától

félni lehet, okvetlenül levágandó. De nem a földszintig, mert különben az előbb árnyékban volt elkényesedett növény kitétvén a nap égető sugarainak — könnyen kiég. Legeltetni sem szabad az első évben, mert a még meg nem fásult koronája levágtatván, az többé ki nem hajt. Ősszel pedig az utolsó kaszálás mindig oly korán ejtessék meg, hogy még a luczerna annyira megnövekedjék, hogy ömaga mintegy téli takaróul szolgáljon a koronának. A második őszen már meg kell erősen vasboronálni és ezt minden őszen és tavasszal ismételni.

**Dömötör László.**

### Néhány szó a takarmányréparól

Mindazon gazdaságban, hol bőven elégséges jó széna nem terem, a takarmány répa (burgundi répa, marha-répa) termelése elmaradhatlanul szükséges.

A répa erőteljes, kövér földet és legalább kétszeri szántást igényel. Az első szántásnak, ha csak lehet, ősszel kell történnie, mely alkalommal a földet jó mélyen szántjuk fel, viz barázdákkal kellően ellátjuk és elboronálás nélkül, érdesen hagyjuk. A második szántás kora tavasszal, azonnal a föld felszikkadása után történjék, de most csak fél mélységben és apróra. Ha földünk nem elég kövér, a szükséges trágyát is ez alkalommal szántjuk alá.

A különböző burgundi répa fajok értékére nézve megjegyzendő, hogy a gömbölyű és körte alakú répák legtáplálóbbak, különösen ezeknek fehér alfajai; pirosak, vörhenyesek és sárgák ellenben valamivel nagyobb termést adnak. A piros, hosszú répák, melyek a földből nagyon kinőnek, legkevesebb tápszert tartalmaznak, de sekély termő rétegű földön legjobban teremnek.

A különböző talajok szerint legértékesebbek a következő répa fajok:

#### Tiszta vízholdta homokban.

Fehér sziléziai . . . . .	34%	táperővel.
Sárga német . . . . .	28%	"
Sárga, fehér husu . . . . .	24%	"
Közép hosszú, piros . . . . .	23%	"

#### Korhanyos homokban.

Fehér sziléziai . . . . .	34%	táperővel.
Sárga német . . . . .	23%	"
Sárga, fehér husu . . . . .	22%	"
Közép hosszú, piros . . . . .	21%	"

#### Agyagtalajban.

Fehér sziléziai . . . . .	39%	táperővel.
Sárga német . . . . .	25%	"
Közép hosszú, piros . . . . .	23%	"
Sárga, fehér husu . . . . .	20%	"

#### Mész talajban.

Fehér sziléziai . . . . .	24%	táperővel.
Piros gömbölyű . . . . .	15%	"
Sárga . . . . .	14%	"
Sárga német . . . . .	13%	"

Stephensnek fönnebbi, természetesen csak viszonylagos

táblázatából az tűnik ki, hogy minden talajon legtöbb táperővel bír és így legértékesebb a fehér sziléziai répa; de minthogy ez mélyen szeret a földbe menni és legalább is 40 centimetryni mély termőréteget kíván, melynek kissesbedésével termése is csekélyebb lesz, ez okból sekély termőrétegű földben czélszerűbb lesz olyan répa fajokat termelni, melyek a földből kinőnek.

A répamag vetésére legalkalmasabb idő hazánk déli részében martius vége és aprilis eleje; közép Magyarországon aprilis közepétől végéig; az éjszaki részekben aprilis végétől majus derekáig. Általában pedig könnyű, száraz talajba kissé előbb, nehéz és nedves földbe valamivel később kell vetni.

Burgundi répa magból egy hold földre mintegy 6 kilo kell.

A répa magot többnyire szórva szokták vetni, habár a sormivelés különösen répánál, sokkal előnyösebb. Ez utóbbi mívelési módnál — ha sor-vető gépünk nincs — közönséges ültető fát használunk, mely eljárásnál főleg arra figyeljünk, hogy az ültető fát, mielőtt a földből kihuzzuk, kissé mindig esavarjuk meg, hogy a lyuk ne teljék meg utánna földdel míg a magot beletennök és hogy a mag 3—4 cmetryni föld takarót kapjon. A répa magvakat egymástól mintegy 45 cmetryni távolságra ültessük és e távolság megtartásával tehetünk minden két répa közé 3—4 gyalog paszuly magot is.

Szórva vetése esetében, ha a szántás nem elég apró és sima, előbb boronáljuk meg a földet, azután vessük el a répa magvat és boronáljuk be jó erősen. Vethetünk a répa közé kevés törökbuza is, a rendes törökbuza vetés sűrűségének mintegy negyed részében. Többre fog menni a törökbuza haszon, mint a mennyi hátrányt a répa növéseben okoz.

A répa magot ültetés vagy vetés előtt 2—3 napig langymeleg és egy kevés chlor-mésszel végyített vízben áztatni a csirázásra nézve nagyon előnyös.

Néha megtörténik, hogy a répa vetésre hirtelen zápor jő és a föld megkérgesedik. Ez esetben rögtön segíteni kell könnyű boronálással, mert különben a mag csirája megfűl.

**Szentkirályi Árpád.**

### Bárányok vérhasa.

Ez a gyomor és belek betegsége, mely a bárányoknál mindjárt az első 8 napon szokott föllépni. Oka különböző lehet 1. Hülés. 2. A tul bő és zsiros tej. A meghülés létre jöhet külső befolyások miatt, ha t. i. az aklók hiányos szerkezetűek (itt nem értem a paraszt juhokat, melyek többnyire a szabad ég alatt vannak) és az állatot hideg, nedvesség és léghuzam ellen kellően nem védik; de a meghülés származhatik úgy is, ha az anyák hüvös időben kihajtatván, meg is áznak és haza jöve, bárányaikat hideg tejjel belsőleg, nedves bundájukkal pedig külsőleg hűtik meg. Oka lehet továbbá (mi legtöbb juhászatnál szokásban van), ha az anyákat a hasasság első időszakában gyengén, utolsó időszakában pedig tulságos bőven, szóval a hasasság ideje alatt nem egyformán takarmányozzák és a gyenge bárány gyomra nem képes a sok és tulzsiros tejet fölhasználni, mi felületes gyomor és béllobot idéz elő.

Az ilyen beteget könnyű felismerni, ugyanis anyjától távol valamely szegletben szomoruan áll. A hasürben nagy fá-

dalom jelentkezik, mit az állat háta felgörbesztése által külel, mi alatt szomoruan béget. Bélsára hig, ros szagu, néha vér-cseppek is jelentkeznek közte. A beteg folyvást gyengül, végre szopni is erőtlen lesz. A bélsár letétel gyakrabban áll be, nagy erőlködést vesz igénybe, de mindig csak keveset tud letenni. Nehány nap mulva a halál következik be.

Ha a betegség fellépését észre vesszük, igyekezzünk a taktarmányt rögtön megfelelően megváltoztatni. Ha az anyáknak tulbő és zsiros a teje, ugy a fölöslegest fejessük ki és az anyák ivó vizébe nagy mennyiségű fehér krétát tegyünk. Belsőleg a betegeknek összehuzó és savkötő szerek vannak javasolva. Vegyünk Dr. Mina János szerint fehér kréta és kagyló porból mindegyikből 7 egrammot, rhabarbara gyökér és nyers timsóból 14 egrammot, e négy szerből csináljunk egy port és naponta egyszer adjuk be. Ha a betegséget jókor észre vettük, a 2-ik por bizonyosan elég lesz.

E járványszerű baj a malacokat is megtámadja, sőt cezknél sokkal nagyobb a veszteségi százalék, de itt is ugyanazon szerrel gyógyítható.

**Biró Géza.**

### A hó befolyása a növények életére.

A növények tenyészete s különböző életműködései bizonyos hőmennyiséget igényelnek, melynek szélső határai 0—50 °C.-nyi meleg. E szélső határok közt azonban az egyes életműködéseknek igen különböző fokú hőigényei vannak. Minden életműködésre nézve létezik egy legkisebb hőfok, mely mellett az már kezdetét veszi; létezik egy legmagasabb hőfok, mely mellett az még folyamatban van; létezik egy közép hőfok, mely mellett azon életműködés tetőpontját éri el. — Igy p. o. a buza és árpa csirázása 5 °C és 38 °C mellett is beáll, de legerélyesebben történik 22 °C mellett. A mily mértékben emelkedik a hő 5 °C-tól felfelé 32 °C-ig, azon mértékben élénkül a csirázási folyamat és viszont a mily mértékben emelkedik a hő 22 °C-tól 38 °C-ig, azon mértékben mindinkább csökken ezen folyamat erélye, 38 °C-on tul pedig egészen megszűnik. — A töröküzánál a csirázási folyamat hőfokának ezen három pontjai már egészen mások, nevezetesen 9°, 27° és 42 °C.

Ha a hő tullép azon felső határon, melyen belül a növénytenyésztés még létesülhet, akkor az illető növény sejtjei felbomlanak, a növény elhal. A tapasztalat azt mutatja, hogy oly növényi szöveteknek, melyek bőven tartalmaznak vizet, hamarabb megárt a magas hőfok, mint a nedvszegényeknek. Igy pl. ha száraz borsószemeket egy órányi időn keresztül 70 °C hőnek teszünk ki, azok elvetve, mind kicsiráznak, mig ha ugyanazon borsót elébb vízbe áztattuk, akkor már 50—55 °C hőnél elveszti csirázási képességét.

A növények elhalása akkor is bekövetkezik, ha a hő nagyon alászáll, mely esetben a növényiszövet elpusztulását elfagyásnak nevezzük. Az elfagyás szintén szoros összefüggésben áll a szövetek vıztartalmával. Száraz magvak — ugy látszik — bármely alacsony hőfokot kiállanak, a nélkül, hogy csirázási képességüket elveszitenék. Szerepel itt azonban az illető növény sajátos természete is, pl. zuzmók és mohok sohasem

fagynak el, mig némely déli növények a hónek 0° körüli gyors ingadozása mellett is tönkreválnak.

A növényeknek fagyás általi elhalása valószínűleg nem a tulajdonképeni megfagyás vagyis a sejtnedveknek jéggé alakulása alkalmával, hanem inkább a felolvadáskor áll be.

**Dr. Szaniszló Albert.**

### A gyümölcs haszna.

Magának a gyümölcsnek hasznáról csak röviden kívánok említést tenni, mivel nincs oly család, vagy talán egyes ember sem létezik, ki a jó gyümölcsöt, mint egészséges és üdítő tápszert ne kedvelné és annál fogva annak hasznát legalább magában el ne ismerné; de a legtöbb ember ennek becsét nem annyira a faültetés által, vagy a gyümölcsészet mellett ejtett lelkes szavakkal, mint inkább tettekben az által ismeri el, hogy egy nemesebb gyümölcsért 15—20 krt is fizet, sőt mint újdonságot a legroszabb és éretlen gyümölcsöt is nagy áron fizeti.

De a legszegényebb ember is, ha pénze nincs, bár mi terményt is oda ad cserébe a gyümölcsért. Különösen a gyermekek kevés kenyér és más élelem pótlékkal egész nyáron át is élnek a gyümölcsessel, mi a nagy családú szegény ember gondjait felette megkönnyíti.

Sokan azt hozzák fel okul a gyümölcs tenyésztés ellen, hogy mikor nagy termés van, ugy sincs a gyümölcsnek semmi beese. Igaz, hogy ha nagyobb fogyasztó közönségtől távol oly gyümölcsök termeltetnek, melyek szállításra és feldolgozásra nem alkalmasak, akkor azok kéllőleg nem értékesíthetők. De ha oly gyümölcsaink vannak, melyek befőzés és megaszalás által szállíthatókká vagy állandókká tehetők és mint feldolgozott gyümölcsök nagykereskedésbe hozhatók, vagy pedig ha késő téli gyümölcsöket termelünk, melyeket akkor bocsáthatunk áruba mikor már a nyers gyümölcs különben is ritkaság, mindig jó árban szoktak azok elkelni. Csak megkívántató szorgalmat fejtünk ki a gyümölcs összetakarítására és feldolgozására, akkor azután soha sem lesz okunk a felhozott mentségre.

Akár mit termelünk is, csak ugy vonhatunk nagy hasznot belőle:

1. ha sok értékes terményt termelünk.
2. ha azt kéllő időben és jól összetakarítjuk.
3. ha akkor adjuk el, mikor legjobb ára van.

Ezen három pontot kéll a gyümölcs tenyésztésnél is szem előtt tartanunk, melyek közül ha csak egyiket is eltévesztjük, a másik kettő sohasem lesz képes azt helyre pótolni.

A fent elősoroltakon kívül a gyümölcsészetnek még számtalan hasznát lehetne felsorolni, mely mindannyi erősen szól a mellett, hogy a faültetés nem csak elfogult haszontalan szenvedély, hanem józan számbavétele az abból eredő haszonnak és azon gondolat eredménye, hogy a szép gyümölcsfa ültetvények a jóllétnek és boldogságnak jelentékeny tényezői, mit a tapasztalat eléggé igazol az által, hogy a hol gyümölcsfák tenyésztésre a kéllő gond fordítatik, hol a gyümölcsfák szépen diszlenek, ott a nyomor sohasem verhet mély gyökeret.

**Gábor József.**

## Nagy és izletes spárgát termelni,

A mint tavasszal a spárga a földből bujni kezd, válasz- szuk minden tön a legerősebb és legegészségesebb szálát, erre borítsunk hosszú nyaku palaczkot vagy üveget és miután nyakát csak körülbelül 5 centimetryre nyomhatjuk a földbe, hogy le ne düljön, pálczikákkal támasztjuk meg. A küllevégőtől az üvegben elzárt spárgaszál csakhamar nő, míg az üveg fenekét eléri, akkor meghajlik és az üveg nyakáig nő felfelé és ismét felfelé, míg az egész üveg spárgával megtelik. Ekkor az üveget a földből kivesszük, a spárgát levágjuk és az üveget összetörjük és így igen gyenge és jó ízű  $\frac{1}{2}$ —1 kilo nehéz spárgát nyerünk. E célra hasadt és általában véve használhatlan üvegeket lehet alkalmazni. Ha télen is spárgát akarunk termelni, akkor a pinczében melegágyat készítünk, ebbe a spárgagyökereket elültetjük és néha langymeleg vízzel megöntözzük, a kibujt szálakat pedig az előbb leirt módon kezelve, a várt sikert elérjük.

P. L.

## A párisi közkiállítás

Kolozsvári vidéki bizottsága folyó hó 10-én tartá kormánybiztos Gróf Eszterházy Kálmán elnökle. alatt alakító gyűlését, mely kimondá, hogy a hivatalos felszólításra az egyletek és társulatok által megválasztott és egy-kettő kivételével meg is jelent küldöttek képezzék a vidéki bizottságot, melyhez még egyes szakegyének is, valamint a helybeli napilapok szerkesztői járulnak. Roszul esett tapasztalunk azt, hogy számos vidéki egylet, társulat és hatóság a kormánybiztos-főispán udvarias felkérésére még nem is válaszolt; többek között a küllömegei, torda-aranyosi és szolnok-dobokai gazdasági egyletek sem!!! — A megalakított bizottság első teendőjét bevégezve, a választásokhoz fogott, melyek közfelkiállítás utján ejtettek meg. Elnök lett: Gróf Eszterházy Kálmán, alelnökök Tisza László és Finály Henrik, titkárok Gámán Zsigmond és Gamauf Vilmos. Miután a bizottság a február 26-án Budapesten tartott közkiállítási enquete nevezetesebb határozataival megismerkedett, a felmerülő ügyek elintézésére s végrehajtására egy kisebb számú testületet szervezett „végrehajtó bizottság” czimen, melynek az elnökökön és titkárokon kívül tagjai lettek: Szabó József, Berde Aron (erdélyi gazd. egylet), Eöry Tivadar (pinczeegylet), Sigmond Dezső (kereskedelmi és iparkamara) és Benigni Samu (iparos egylet); mire a gyűlés eloszlott.

## Bérbeadott ménlovak.

A m. kir. állami méntelepekből az 1877-ik évi fedezetési idényre bérbeadott ménlovak közül az erdélyi országrészben a következők helyeztetek el:

I. telivér mén csak egy: Palestro Tisza Lászlóhoz, Mező-Nagy-Csánba;

II. félvérmének: Nonius, Maros-Tordamegyébe Gróf Telekihez; Nonius, Kolozsmegyébe Gróf Bélydy Ferenczhez; és Confidence, Szolnok-Dobokamegyébe Gróf Bánffy Györgyhez.

## Az arad-hegyaljai borvásár,

melyről lapunk már megemlékezett, e hó 15—17-ig fog Aradon a megyeház gyülestermében megtartatni. Felhívjuk az érdekeltek figyelmét azon kedvező alkalomra, mely hazánk egyik legjobb borvidéke termékeinek megismerésére ezuttal az aradi kereskedelmi és iparkamara üdvös kezdeményezése folytán nyílik.

## Mikor vetendő a burgonya?

Mentől kötöttebb a talaj, annál később vessük a burgonyát, a hideg föld befolyással van a burgonya termésére. Homokos talajban aprilhóban, kötött talajban pedig csak májushóban vetendő.

## Vidéki gazdasági tudósítások.

Sáromberke, 1877 aprilhó 3-án.

Vidékünkön a tél általában enyhe és esőteljes volt, a sáros utakon a trágyahordás alig volt folytatható. Korábbi őszi vetéseink, — eltekintve az alantabb helyeken álló vizek által okozott károktól, — meglehetősen telettek ki és a jól kezdődő tavasz jó befolyással van gyarapodásukra, úgy hogy a mult évi egérekárokat is kiépülik. A rétek es legelők is kezdik elővenni magukat, a mi annál jobb, mert a tavali iszapolás miatti takarmány hiányon és gyengeségen és ennelfogva roszul telet állatokon segíteni fognak. A gabona és marha ára meglehetősen, a tavasz kezdete szép reményekre jogosít.

Hadviger Albert.

Torda-Sz.-Mihályfalva, 1877 aprilhó 7-én.

Az őszi vetésekkel fájdalom most már tisztában vagyunk, be- lőlük sok kiveszett, vannak gazdaságok az Aranyos és Maros mellett hol mind kiszántották, de a hegyes fekvésekben sem áll különben. Mindenfelől panasz hangzik, néhol a buza, néhol a rozs, hol meg is maradt, az egérrágástól nagyon foltos. Gyümölcs szépen mutatkozik, de a hernyó sok. Az Aranyos kiöntött.

Nagy Dénes.

Gyergyó, 1877 aprilhó 7-én.

Tutajfa szállításunkat a lucskos tél gátolva, minden felől hangzik a panasz a tutaj kevés száma miatt. Martius vége felé a szép időben már készültünk tavaszi munkánkra, főterményünk a zab elvetésére, de april 4. és 5-ikén ismét fehérek lettek, nemcsak a havasok, de a mezők is, mely zord idő nem csekély veszteséget okozott a nyájakkal havasainkon megtelepedni szokott oláhoknak (berszán.) Az ősziek gyengén mutatkoznak, takarmányunk elég van, de rosz minőségű. Állataink jól telettek. A nagy márhának nincsen kelendősege, míg a havasokról hajtott apró moldovai fajtát nagy mértékben hajtják Maros- és Udvarhelymegyébe.

Berde Ferencz.

Dicső-Szt.-Márton, 1877 aprilhó 7-én.

Őszi vetéseink kielégítők. A tavaszi vetés martius vége felé vette kezdetét zabbal és árpával, melyeknek vetése jelenleg is legnagyobb erővel folyik; míg némely helyen, különösen lapályban a sok víz miatt még szántani sem lehet. A szőlő munka megkezdődött, a karózás javában folyik, úgy szintén a hajtást is megkezdették.

Székely János.

Gyéres, 1877 aprilhó 9-én.

A tél csaknem egészen lanyha volt, gyakori esővel, fagygyal és sárral váltakozva, hó kevés. A búzavetések gyengén mutatnak, néhol tarkások, más helyt csaknem egészen kipusztultak, a késői rozsvetések szépen diszlenek, repcze jól telet. Szántásunk martius 20-án kezdődött, a midőn őszi szántásba zabot vetettünk. A szőlőt martius

26-án vettük ki a földből, elég jól telett. Lapályos réteken sok víz áll, a legelők jó színben vannak, gyümölcsfák jól telettek. Házi állataink nem a legszebben diszlenek, mert mult évi takarmányunk nem volt elég tápduc, az ellési szaporulat 90—95% közt ingadoz. Az állatok ára egyformán áll, termények ára keveset emelkedett, különben gyakran változik.

Pataki Lajos.

Szász-Fenes, 1877 aprilhó 9-én.

Telünk szeliden folyt le kevés hóval, gyakori olvadással, a járhatlan utakon a trágyahordás is hátramaradt, fáért alig lehetett járni. Feltett őszi vetéseinket most megtekintve, az őszi búza jónak nevezhető, a korai vetés még igenis tömött, a rozs szenvedett, ritkás, de a jelen időjárás javíthatja; takarmány, bár nem a legjobb, volt elég és most olcsóbb, mint a tél kezdetén. A bárányozás gyorsan ment, de még a jól telett juh báránya is kicsiny, tán a takarmány és mult évi vizes legelő miatt. Sertések ellése mennyiségre, gyorsaságra jó, de az anyakoczkák tulkövéren kerülvén le a makkról, májzsírosodás következtében sok hullott és a szoptatás is kedvezőtlenül folyt le. A malaczkokat a kövér tej miatt hasmenés, vérhas érte, de Dr. Mina sikeres gyógyszere a bajnak elejét vette. \*) A kerti munka martius elején, a mezei 21-én kezdődött zabvetéssel, melyen kívül maig zabos bükköny, borsó és lencse elvégezhető volt. Gyümölcsfák jól mutatnak. A két napi esőzés a vetéseknek jó; legelők, rétek, luczernások jól indulnak. Gabona ára emelkedik, de kevés van eladó, a sertés ára nem a mult évi nagyon magas ugyan, de a tenyésztőre nézve mind a mellett kielégítő.

Szabó Lószef.

Piski, 1877 aprilhó 9-én.

Őszi vetéseink ritkásak, de reményünk van, hogy megjavulnak. A tavaszi munka csak aprilisben kezdődhetett; szőlők jól telettek, gyümölcs nagy bőséget mutat, de a roppant hernyó, melynek szedése nem egyaránt történik, veszélyezteteti a szorgalmas kertészt is. Marháink az általában iszapos takarmány miatt nagyon roszul telettek és ha tekintethe vesszük a már is mutatkozó k o l u m b á c s i l e g y e k e t, kérdés, miként fogjuk a nehéz tavaszi munkát elvégezhetni! Az ellés későn állott be, a malaczkozás kielégítő, a baromfiakat sok helyt betegség pusztította, a méhek jól telettek. Napszám nagyon drága, máris 80 krajczár! hát még később.

Furka Ferencz.

## Egyleti mozgalmak.

Választmányi ülés 1877 aprilis 4-én.

118. A martius 12-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastván — a mai jegyzőkönyv hitelesítésére Gróf Mikes Miklós, Tompa Károly és Szentgyörgyi Lajos tagtársak kéretnek fel.

119. A martiusi pénztári kimutatás, mely 977 frt 74 kr. bevételt és 688 frt 53 kiadást mutat fel — tudomásul szolgál.

121. Az „Orion“ állatbiztosító egylet képviselője az egylet megismertetése és pártolása céljából több nyomtatványt közöl, — tudomásul szolgál.

122. Szolnok-Dobokamegye alispánja 2151 sz. a. tudatja, hogy a birtokállományi ivateket csak akkor töltheti ki, ha azok a katasteri igazgatóságtól visszaérkezni fognak, — tudomásul szolgál.

123. Ministerium 42 P. v. k. sz. alatt az 1878 évi párisi közkiállításra vonatkozó közlemények 6 és 7-ik számát küldi meg, — tudomásul szolgál.

\*) Lásd jelen számban a „Bárányok vérhasa“ című cikket. Szerk.

124. A csehországi Landesculturath 1875-re szóló évkönyvét küldi be, — köszönettel könyvtárra helyeztetvén a szives figyelem az „Erdélyi gazda“ cserepéldányával fog viszonzotatni.

125. Brassói kereskedelmi és iparkamara jauár 2-án tartott ülésének jegyzőkönyve, — tudomásul szolgál.

126. Borsodmegyei gazdasági egylet a folyamatban levő kataszteri munkálatok tárgyában a ministeriumhoz felterjesztett feliratát pártolni kéri, — választmány a felszólalás érdemleges részét elvileg egyhangulag pártolván, a közigazgatási szakosztályt megbizza, hogy egy erdélyrészi adatokon alapuló hasonírányu felterjesztés szövegét a közelebbi választmányi ülésen bemutatni sziveskedjék.

127. Kertészeti mint egyszersmint méhészeti szakosztály a viaszhamisítás meggátolása ügyében azon véteeményt adja, hogy a viaszkereskedést a gazdasági vagy méhészeti egyletek kezében kivihetetlennek tartja, máskülönbén pedig a külföldi vevő már annyiban segített magán, hogy magyar viaszt csakis teljes jótállás, azaz reversalis mellett vásárol, — a ministeriumhoz fel fog terjesztetni.

128. Vályai lakos, Buda Géza ur évdijas tagul jelentkezik, — örvendetes tudomásul szolgálván, kötelezvénye az egyleti pénztárhoz tétetik át.

130. Kolozsvár tanácsa 2103 sz. a. az egyleti köztelek kerítésen kívül eső részét községi faiskola céljára díjlanul, vagy a tulajdonjog elismerése czimén fizetendő csekély bér mellett átbozsátani kéri, — igazgató választmány, bár a megnevezett helyet, mint azt a t. tanáccsal szemben több ízben kifejtette, faiskolának nem a legalkalmasabbnak tartja, mégis miután az csak ideiglenesen kéretik, hajlandó a kitüzött célra, ha és a meddig az illető terület tényleg faiskolának fog használtatni, készséggel átengedni. Miután azonban az egylet magát ez által tekintélyes évi jövedemtől fosztja meg, melyet kedvezőtlen anyagi viszonyainál fogva egészen fel nem áldozhat, haszonbér és jogelismerés czimén évenkinti 5 drb. régi aranyért a közel 3 holdat tevő területet átbozsátani és a t. várossal ez értelembe a szerződést megkötni hajlandónak nyilatkozik.

131. Ministerium 5709 sz. a. tudatja, hogy az angol kormány a mezei egerek ellen teendő intézkedések érdekében egy kérdő ivet bozsátott ki és arra tüzetes választ kíván, — az adandó választ egy elnökileg összehívandó enquete fogja megállapítani.

132. Kolozsvári kereskedelmi és iparkamara januar 30-án tartott ülésének jegyzőkönyve, — egyebekben tudomásul szolgálván, annak 7. pontját a szállítási hordókon alkalmazandó hitelesítési kényszer czélszerűtlenségét választmány is osztván, megbizza borászati szakosztályát, hogy ezen ügyet a termelők szempontjából behatóan tárgyalva, egy hasonírányu felterjesztés szövegét a közelebbi választmányi ülésen bemutatni sziveskedjék.

133. Főispán Gróf Eszterházy Kálmán a párisi közkiállítás ötletéből Kolozsvártt szervezendő vidéki bizottságba az egylet által választandó öt tagot hív meg, — megválasztattak Báró Huszár Sándor, Báró Bánffi Dániel, Gróf Mikes Miklós,

Szabó József, Berde Áron és a titkár, ezeken kívül póttagokul kérttek fel: Gróf Bethlen Sándor (legifjabb), Báró Bánffy Ernő és Gróf Bánffy Béla.

134. A brassói kereskedelmi és iparkamara jegyzőkönyvei a február 6 és 22-iki ülésekről; — tudomásul szolgáltnak.

135. Főispán Mikó Mihály 77. sz. átiratunkra vonatkozólag kijelenti, hogy Csikban a községi bikatartás lehetőleg rendezve van, sőt az udvarhelyi szabályrendeletnek épen a csiki szolgált alapul, — tudomásul szolgál.

136. Brázovai lakos, Brázovay Elek ur évdíjas tagul jelentkezik, — örvendetes tudomásul szolgálván, kötelezvénye a pénztárhoz tételik át.

137. Szőlészeti szakosztály martius 27, 29 és 30-iki ülésének jegyzőkönyve, — tudomásul szolgál.

138. Az ezen szakosztály által benyújtott szőlészeti szabályrendelet, — azonnali tárgyalás végett Tisza László, Paget János, Báró Apor Károly, Zeyk József, Szabó József, Gróf Schweinitz Gyula, Tóth Zsigmond, Fekete Pál és a titkár személyeikben egy bizottságnak adatik ki. A letárgyalt munkálat a választmányi tagok között kiosztandó és egy ad hoc összehívandó választmányi üléshez végleges elfogadás végett beterjesztendő.

139. Magyar általános biztosító társaság 1876. évi zár számláját küldi be, — tudomásul szolgál.

140. A kolozs-monostori gazdasági tanintézet ügyében teendő felterjeszté- szövege a kiküldött bizottság által bemutatván, — csekély módosítással elfogadott és egy rövid kisé- ró irattal egyetemben felterjesztetni határozatott.

141. Egyleti titkár jelenti, hogy a köztelken tartott tömeges csemeteeladás alkalmával 105 frt tolyt be, — tudomásul szolgál.

142. Egyleti titkár a köztelki csemeték táblánkénti osztályozott leltárát mutatja be, — tudomásul szolgálván, annak idején az anyafák és anyaszolók részletes leltárával kiegészítve, újból bemutatandó lesz

Hitelesítik:  
Gr. Mikes Miklós, s. k.  
Tompá Károly, s. k.  
Szentgyörgyi Lajos, s. k.

Tisza László,  
egyleti elnök.  
Gamauf Vilmos,  
egyleti titkár.

### Piaczi árainkat illetőleg

megjegyezzük, hogy Beszterce, Déva, Fogaras, Szamosujvár, Székely-Udvarhely és Vajda-Hunyad újabb heti vásáraitól tudósítást nem vettünk, a dévai gabuárak 100 kilogrammonként vannak jegyezve. — A hectoliter árának átszámítása a régi mértékre nagyon egyszerű: az összeg egy tizedrészét leütve, a maradék a gyakorlat igényeihez képest elég pontosan három véka árának felel meg. P. o. buza hectoliterje 800 kr., leütve a tizedrészt, 80 krt, marad 720 kr., mint három véka, tehát 240 kr., mint egy vékának ára!

**Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.**

## Hirdetések.

### Felszólítás a t. cz. gazdaközönséghez!

Alóírott tisztelettel felkérek mindenkit, a kinek gazdasági magvai, u. m. luczerna, löher, muhar, bükköny, lenmag, lencse, borsó, kerti vagy mezei paszuly, mák, kanadai zab, kendermag vagy bármiféle más gazdasági magvai eladók, vagy pedig eladás végett bizományba adandók volnának, méltóztassanak engem személyesen felkeresni, vagy minta beküldése mellett levélben értesíteni.

(9)12—12 **CSIKY IMRE**, fűszer-, mag- és ásványviz-kereskedő.  
Kolozsvártt.

(24.)

## Hirdetés.

(1—1.)

Az „Erdélyi pincze-egylet Kolozsvártt.“ mint kereskedelmi részvény-társaság hatodik,

### rendes közgyűlése

follyó évi **aprilis 30-án, d. u. 4 órakor**, a „Kisegítő pénztár“ helyiségében tartatik meg, melyre a t. cz. részvényesek ezennel tisztelettel meghívataknak.

### A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság üzleti jelentése.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. Az 1876-ik évre terjedő zárszámla jóváhagyása.
4. Az alapszabályok által elrendelt választások.

Kolozsvár, aprilis 10-én 1877.

A választmány nevében:

**Báró Bornemissza János,**  
elnök.

(\*) Azon t. cz. részvényes urak, kik e közgyűlésben résztvenni kívánnak, az alapszabályokra hivatkozással, felkértenek figyelembe venni: miszerint részvényeiket, az egyleti irodában (bel-tordautca, 5. sz.) a gyűlést megelőző nap déli 12 óráig letenni méltóztassanak! Egy szavazatra egy drb. még le nem járt szelvényekkel ellátott részvény ad jogot. Tiz szavazaton felül minden 2 drb. részvény egy szavazatot ad.

### Jelzalogkölcsonöket

a birodalom bármely részében, telekkönyvezett nem tehermentes földbirtokra **1000** frttól a legmagasabb összegig **5 és 6%** kamat mellett törlesztésre, rövid idő alatt és **5000** frton felülieket még előnyösebb módokat mellett gyorsan eszközöl, bővebb felvilágosítással készséggel szolgál.

(3) (8—26)

a hatóságilag engedélyezett általános „Ipar és kereskedelmi ügynöki iroda“  
Kolozsvártt, párisutca, 19. sz. saját ház.

(Értekezhetni személyesen vagy posta útján naponta d. u. 1—4 óráig)

## Eladó szőlővessző.

80,000 darab rajnai riesling sima vessző  
ezere 6 frt. (21.) (3—3.)

Kapható báró **Szentkereszty Györgynél**  
Hosszuaszó u. p. Balásfalva.

## Eladó szőlővessző.

Az erdélyi gazdasági egyesület titkári hivatalánál Kolozsvártt még néhány ezer gyökeres és sima rajnai riesling, traminer, oporto és pinot noir szőlővessző rendelhető, ára a sima vessző ezerének 5 frt, a gyökeres ezerének 20 frt.

(23.) (3-3.) **Gamauf Vilmos,**  
egyleti titkár.

## A tófalvi szőlő iskolában

(22.) **eladó:** (3-3.)

100 000 gyökeres riesling szőlő vessző 20 frtba számítva

100,000 sima riesling szőlő vessző melynek ezere

1-ső osztályu 10 frtba

2-ik osztályu 5 frtba számítatik.

Csomagolás a legjobban és ingyen történik.

A tófalvi szőlő felügyelője,

**Hauzinger József.**

## TAUFFER FERENCZ

magkereskedő Kolozsvártt,  
ajánl vetőmagul:

hópehely, fehér rózsza, Extra Early Vermont és Early Rose burgonyákat, valódi oberndörffi sárga takarmány répa magot, melyből kívánatra mintául répákkal szolgálók, továbbá nagy választékú gazdasági, kerti és virágmagvakat, Pignoletto törökbúzáat, Saynor- és Cook-féle angol kertész késeket és ásókat.

**Arjegyzékek ingyen és bérmentve szolgáltatnak ki.**

(1.)

(15-52)

## Piaczi árak.

A heti vásár		Egy hectoliter (=70 kupa)						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	törökbúza	széna	szalma	tüzifa	marhahus
<b>á r a k r a j o z á r o k b a n</b>											
Beszterce	febr. 6.	950	850	460	—	230	325	280	110	320	28
Brassó	april. 6.	1020	775	570	465	275	460	220	100	360	36
Csik-Szereda	april. 4.	1165	941	715	650	350	600	600	200	150	28
Décs	april. 10.	900	820	570	570	270	360	520	155	200	36
Déva	mart. 17.	1000	900	840	600	740	650	420	180	220	32
Erzsébetváros	april. 7.	830	650	580	—	350	400	300	140	300	36
Fogaras	dec. 14.	775	670	450	450	200	425	140	30	—	24
K-Fehérvár	april. 7.	926	726	600	—	360	376	350	170	300	40
Gy.-Sz.-Miklós	april. 7.	975	650	600	600	275	525	110	25	—	28
Kolozsvár	april. 12.	1000	—	600	—	320	420	260	160	360	38
H-Vásárhely	april. 5.	880	700	600	600	280	360	300	70	380	36
Naszód	april. 5.	1130	930	800	340	230	380	250	80	250	28
Nagy-Enyed	april. 5.	1000	900	625	—	326	400	340	130	235	36
N-Szeben	april. 10.	910	750	590	600	370	470	220	120	350	40
Segesvár	april. 5.	900	720	600	—	320	420	140	80	180	36
S-Sz-György	april. 9.	950	800	580	480	270	440	250	150	200	28
Szamosujvár	mart. 26.	885	585	590	—	255	390	350	75	500	34
Sz.-Régen	april. 5.	938	680	625	358	252	385	270	140	280	34
Sz-Udvarhely	mart. 27.	1050	800	700	—	325	450	250	50	200	36
Torda	april. 7.	1150	900	575	400	375	400	380	40	300	36
V.-Hunyad	mart. 31.	1000	700	600	—	300	500	200	100	300	36

### Melléklet

100 darabonként 1 forint 40 krjával számítatnak.

**A hirdetés szövegét**  
a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetészerint akarhányszor változtathatják.

### Az „Erdélyi gazda” hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	1   1-3   1-6   1-12   1-18   1-24   1-30   1-36   1-42   1-52										
	széri hirdetésnél										
	forint										
10/16 v. egész oldal	12	33	64	120	170	216	260	290	320	360	
9/16 v. fél „	6	17	32	60	90	110	130	150	160	180	
4/16 v. negyed „	4	9	16	30	45	55	65	75	80	90	
2/16 v. nyolczad oldal	3	5	9	16	24	30	35	40	45	50	
1/16 v. tízenhatod „	2	3	5	9	15	18	20	23	25	27	

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és

és lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészen engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.